

Olje- og Energidepartementet
Fiskeri- og kystdepartementet
Miljøverndepartementet

Vår dato
16062010

Vår referanse
200700158/2-550

Vår saksbehandler
Elling Lorentsen, tlf. 73 54 58 71

Deres referanse

TEKNISK OG OPERASJONELL RISIKO VED PETROLEUMSVIRKSOMHETEN

Norges Fiskarlag har i landsstyremøtet 15. juni 2010 drøftet forholdene knyttet til den tekniske og operasjonelle risikoen ved petroleumsvirksomheten, og fattet følgende vedtak:

”I mange bransjer kan det være vanskelig å forutse alle hendelser, og hvilke som kan innebære risiko. Oftest blir fokus rettet mot de store og alvorlige hendelsene som gir størst konsekvenser. I fiskeriene har det lenge vært mindre fokus på små uhell, med påfølgende utarbeidelse av risikoreducerende tiltak, selv om disse kan utvikle seg til tragedier.

I forbindelse med petroleumsvirksomheten er det ofte hevdet at det regelverk som er styrende for aktiviteten i Norge, er så strengt og pålegger operatøren å etablere barrierer som skal sikre at uhell eller akutsituasjoner oppstår.

Uten å ha kunnskap om regelverket for Mexicogulften og ikke minst hva som var årsak til ulykken, viser ulykken med ”Deepwater Horizon” at en alvorlig hendelse raskt kan føre til andre, utilsiktede hendelser. I dette tilfellet er det en hendelse som førte til en brann om bord på riggen. Resultatet av denne hendelse førte til at kontrollen på brønnen ble tapt og det strømmer store mengder olje ut.

Det er i denne ulykken gjort mange forsøk på å stoppe utslippet av olje til sjø, uten at en så langt har lyktes. Samtidig skal det pågå boring av en avlastningsbrønn, men dette tar tid.

Tilsvarende ulykker i Norge har vi ikke hatt, men ulykker som raskt kunne gitt samme resultat er registrert. Dette selv om det statistisk ikke skulle skje. Det burde være tilstrekkelig å minne om hendelser både på Snorre A og Gullfaks, som raskt kunne blitt langt alvorligere enn det som faktisk ble utfallet.

I forbindelse med Snorre A-hendelsen i 2005 uttalte Petroleumstilsynet at det var avvik eller alvorlig svikt på flere områder. Avvikene forekom på flere nivåer i organisasjonen og på land.

Som i fiskeriene, er målsettingen i petroleumsvirksomheten å unngå ulykker. Dette skal blant annet oppnås gjennom å etablere flere lag med sikkerhetssystemer og sikkerhetstiltak. Spørsmålet er om dette er tilstrekkelig, dersom det forekommer avvik som følge av manglende etterlevelse av styrende dokumenter eller brudd på krav til brønnbarrierer.

De fleste granskninger som er foretatt etter ulykker viser at alvorlige hendelser og nestenulykker oppstår som følge av barrierebrudd, hvor resultatet er at ” det som ikke skal kunne skje”, likevel skjer.

Norges Fiskarlag er bekymret for at en situasjon som den som nå er i Mexicogulfen også kan oppstå i norske farvann. Dette begrunnes med at det er rapportert at det i Norge har vært alvorlige hendelser og nestenulykker som "ikke skulle skje", men som likevel har skjedd. I denne sammenhengen blir det bare mer skepsis mot framstillingen om at alle "piler" peker mot den positive siden av virksomheten

Det hevdes at både løsninger og barrierer her til lands er "idiotsikker". Faktum er at det er menneskelig svikt som er den største og kanskje alvorligste faktor som må styres, om ikke ulykker skal oppstå. Dette er oftest en ledelsesoppgave, der ledelse innebærer å oppdage mulige svakheter uten å relatere alt til kostnadsspørsmål. Konsekvensene kan bli alvorlige.

I Forvaltningsplan for Barentshavet og områdene utenfor Lofoten er modellberegninger med hensyn til akuttutslipp foretatt for en tidsperiode på maksimalt 50 døgn. Ulykken i Mexicogulfen skulle trolig ikke kunne skje. Det forventes nå at en avlastningsbrønn vil være på plass etter 90 døgn. Alle andre løsninger har så langt ikke hindret utslipp. I mellomtiden strømmer det ut olje i en mengde som få har oversikt over nå.

Norges Fiskarlag vil understreke at all statistikk har svakheter, og slike hendelser er ikke nedfelt i sannsynlighetsstatistikkene. Slike hendelser inntreffer uavhengig av hva statistikken sier, og dette bidrar til å bygge opp om vår skepsis mot petroleumsvirksomhet i sårbare områder.

Norges Fiskarlag er derfor enig med Petroleumstilsynet som uttaler at "det å akseptere en viss risiko, betyr ikke å akseptere en ulykke". Dette vil etter Norges Fiskarlags oppfatning innebære at det statistiske resultatet ikke er sannheten for når en hendelse vil oppstå.

Dette betyr at føre-vår-prinsippet må implementeres i vurderingene om når og hvor boring etter olje/gass skal foregå. I tillegg må det etableres sikre ledelsesbarrierer som fanger opp all informasjon som har betydning for at operasjonen gjennomføres som beskrevet.

Norges Fiskarlag krever derfor at det nøye vurderes om alle sikkerhetstiltak er på plass FØR boring starter, og at det er systemet som sikrer at all informasjon som kan bidra til at ulykker ikke inntreffer er aktive under boring.

Norges Fiskarlag vil også stille spørsmål ved om den teknologien som er brukt i Nordssjøen, er tilstrekkelig ved boring i røffe og dype farvann i Norge. Et av de signalene som politisk ledelse i de tre ansvarlige departementene ga på høringskonferansen for Forvaltningsplan Barentshavet og områdene utenfor Lofoten var at boring på dypt vann måtte vurderes på nytt, slik at en sikrer seg mot tilsvarende ulykker som i Mexicogulfen. Dette kan tyde på at det er en viss usikkerhet om teknologien er tilstrekkelig for å unngå hendelser.

I tillegg krever Norges Fiskarlag at det straks må komme en styrking av oljevernberedskapen – både i antall og ikke minst i effektivitet – både innenfor NOFO-systemet og i den interkommunale beredskapen. Dagens beredskap er langt fra tilstrekkelig både for bekjempelse ved kilden, så vel som ved et akuttutslipp som når land. Dette siste er tydelig dokumentert gjennom skipsulykkene de siste årene.

Norges Fiskarlag krever også at det utvikles en oljevernberedskap som fanger opp eventuelle akutte utslipp fra boring på dypt vann.

Med hilsen
NORGES FISKARLAG

Jan Birger Jørgensen

Elling Lorentsen

Kopi til: Petroleumsstilsynet
Oljedirektoratet
Medlemslaga